

Stackars medlidande

En disig dag i mars sjunger rödhaken.

Under en rufsig rockerfrisyr med mobilen på örat i spårvagnskuren, står en människa.

I skäggstubb, spritig andedräkt och en air av röda Prince står han där som gjuten i backen i sina snedgångna lågskor.

Jeansen når visserligen om, men linningen försvinner oroande in någonstans under en väl tilltagen mage. Kålle "tjötar" på. Full men jovialisk. Om spårvagnen som dröjer är trean eller möjligen en läckande paddanbåt från Italien, eller om spökvagnen på Järntorget och alla gaisarna som bara försvann ... när rösten i mobilen säger:

– ... *din plats är nu tvåhundra-trettiosex* ... och så plinkar den gamla trötta [pauscavatinan](#).

Kållen ursäktar sin tejpade telefon. Högtalaren står på för fullt och för jämnan. ...

– Kan bli pinsammare samtal än så, flinar han mot mig.

Jag lyssnar fast jag inte vill. Jag får en bild av ... och ser. Stackars man. Kanske hade han [WC på svalen](#), tänker jag.

– Det är väl för satan inge synd om mig, säger han och läser tankarna i min blick. Ta en öl vet ja, säger han och prasslar i påsen. Var som folk. Jag bjuder.

– Tack, snällt men tror jag avstår ... Jag funderar på en bra förevändning ... ett brådskande ärende kanske? Men kållen är snabbare.

– **Du förstår min vän, morsan gick bort igår.** Hon lyckades inte med distanseringen som dom säger.

Han intar en inåtskådande position. Sjunger ner i sin rökiga barriton. Saker att ordna med. Pekar på telefonen.

– Jag har fastnat i det jävla speldoseeländet. Som du hör är

jag inte ensam. Uppriktigt talat tror jag vi fastnat allihop. Vad tror du? Han svajar lätt och tar ett steg mot mig, och ...

– Ja, kanske det. Tråkigt att höra om din mor. Var det ...?

... din plats i kön är nu tvåhundra-trettiofem ...

– ... när jag var grabb fick vi lära oss att det var brottsligt att göra pengar på mänskors nöd och sjukdomar ... det var en helig sanning ... det gick inte att diskutera. Men glöm det gamla.

Nu är vi på flotten som nätt och jämt flyter, fortsätter Kållen. Såg du [Flotten](#)? Nej du är för ung förstås. Det fanns obegränsad plats för allas drömmar, till sist skulle alla förverkliga sig som det hette och så kom privatiseringarna. Och morsan är borta. Vet du hur många som kom hem och såg till min morsa? Vet du det?

– Va säger du? Han dunkar mig kraftigt i ryggen och askan från cigaretten dräller på min axel. Han rosslar skrattande. Farligt hjärtligt. Jag tar ett steg tillbaka.

– Jag beklagar, nej jag kan inte gissa, säger jag och borstar av mig askan. Jag tar två steg tillbaka.

– **Först ville vi ha jämlikhet, bullrar Kållen. Sedan ville vi bli jämlikare.** Allting rullade på, folk hånade och stog i, skrek efter DDR-Sverige och högern var inte ensamma att elda på. Frihet att välja fonder och aktier lät bra. I väntan på utdelning har du ju bingolotto. Det var hela visionen.

– Tja, det är väl svårt att förnya sig, försöker jag. Jag rodnar och tänker på mitt eget sparande.

– Men friheten då, vems är den? Kan du säga mig det? Vet du vad den är? Jo, att klå staten på skattepengar som går till närmaste skatteparadis. Å slå blå dunster i folk. Sen backar hela systemet och kommer tillbaka i några småskvättar som välgörenhet. Visst är det fiffigt, säger han och tömmer burken

i ett svep. True crime!

... din plats i kön är nu tvåhundra-trettiofyra ...

Men så:

– **Det är synd om själva omtanken, suckar han.**

– Hur då undrar jag? Ångrar att jag högg på betet.

– Ja, jag tycker faktiskt synd om omtanken, fortsätter Kållen och tändar en ny cigarett. Vi blir påprackade falskt medlidande. Han ler mot mig som han väntar på medhåll i tankegången, som jag inte riktigt förstår om jag skall vara ärlig.

– Som ett tomt skal, alltsammans ... vill du ha en cigarett förresten?

– Nej tack.

– Där ser du, det är omtanke. Omtanke om dig själv. Det är väl ungefär så långt den räcker.

– Ja, inte är jag nån' jävla Gandhi själv, men jobbat har jag. Jag har pension. Jag har råd att bjuda mina medresenärer – det trodde du inte? Han ser knipslugt på mig.

Och jag är alltså Osborn, säger jag tyst för mig själv.

... din plats i kön är nu tvåhundra-trettiotre ...

– Livet är ovärderligt, säger dom. Men kan du inte betala, ja då ska du inte ha något liv. Då kan hälsan hälsa hem. Kliv åt sidan bara. Eller hur Osborn? Välgörenhet med avsändaren från arslet i versaler och en nådig drottning i en urringad galakväll på operan, blir liksom allas alibi. Då sover vi gott. Eller hur?

– Njæe men så kan du väl inte säga, protesterar jag. I alla fall inga fler galakvällar på operan. Orden liksom dödar budskapet känner jag. Kållens retorik ger mig rysningar. Den gör ont.

- Kan jag väl, säger Kålle och sätter näsan i vädret.
- Glöm det gamla, du sa det själv, försöker jag.
- **Gör jag väl inte, svarar Kållen. Vi hade WC på svalen.** Så var det. Värt att minnas sånt som gör skillnad, eller hur? Min morsa hade bra minne för sånt. Hon höll räkningen. Åttiotvå stackars timanställda sprang hos min morsa. Åttiotvå!

... din plats i kön är nu tvåhundraåttiotvå ...

Jag är förstummad.

Cavatinan pixlar på med sin sunkiga gitarr, håller telefonkön stängden och skär sönder fågelsången. Ett digitalt känslöshjula fyller den fuktiga luften i spårvagnskuren.

Kållens röst låter så välbekant. Jag kan inte komma på vem den påminner om. Spinnande och behaglig men med lite spefull ton. Som att han vill ha något sagt men inväntar rätt tillfälle. Ja, jag känner mig påhoppad och äntligen kommer treans spårvagn!

Kålle tar sina påsar och äntrar vagnen med majestätiskt lugn. ["Kent Andersson"](#) står det vackert präntat på vagnen i svart, längst fram i nosen mot den blåa plåten.

Jag hör mobilen en sista gång *... din plats i kön är nu tvåhundraåttioett ...* Rödhaken tar till vingarna och konserten är slut.

- **Alla ska med, försöker jag.**

- Vart då, ropar Kållen.

Text: Farbror Mosterberg

Bild: Pjäsen Flotten av Kent Andersson som sattes upp på Göteborgs Stadsteater 1967 (från Göteborgs stadsmuseums bildarkiv).